

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTMANLANDS LÄN

Naturvård och Fiske
Jennifer Hood

BESLUT
2000-12-15

Diarienummer:
231-7316-2000

Sid 1(8)

Enligt sändlista

Naturreservatet Gullmarsberg i Uddevalla kommun

Beslut om naturreseptat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Innehåll

Beslut
Syfte
Föreskrifter för naturreseptatet
Administrativa data
Beskrivning av naturreseptatet
Planeringsbakgrund
Behov av och motiv för skydd
Ärendets handläggning
Upplysningar

Bilagor

Bilaga A. Översiktakarta
Bilaga 1. Beslutsakarta
Bilaga 2. Skötselplan med karta
Bilaga 3. Karta över del av förordnande som upphävs
Bilaga 4. Sändlista
Bilaga 5. Hur man överklagar

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar att det område, som på bilagd karta (bilaga 1) avgränsats med streckad röd linje, skyddas som naturreservat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Reservatets namn skall vara **Naturreservatet Gullmarsberg**.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252), fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2). Skötselplanens övergripande mål och riktlinjer skall gälla utan begränsning i tiden.

Länsstyrelsens beslut om naturreservat den 24 maj 1976, dnr 11.121-1896-71, upphör att gälla när detta beslut vunnit laga kraft. Länsstyrelsens beslut den 21 mars 1983, dnr 11.1211-203-80, om inrättande av Gullmars naturvårdsområde upphävs i den del som berörs av detta beslut, se bifogad karta (bilaga 3).

SYFTE

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara och vårda ett större sammanhängande lövskogsområde, bestående huvudsakligen av bokskog, med rik flora och fauna.
- Gynna och utöka förekomst av ädellövträd, för att skapa än bättre livsförutsättningar för hotade och rödlistade arter.
- Följa upp åtaganden som följer av medlemskapet i den europeiska unionen. Reservatet har godkänts av regeringen att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000.

Syftet skall tryggas genom att:

- Området skyddas mot rationellt skogsbruk.
- Områden med ädellövskog får bilda naturskog, och sköts endast genom vissa riktade, beståndsvårdande gallringar och röjningar, för att gynna förnygring av lövträd och förhindra förnygring/förekomst av gran.
- Andelen lövskog utökas på sikt genom att partier med granskog omvandlas till ädellövskog, samt genom att lövträd gynnas i områden med blandskog.
- Området förblir tillgängligt för allmänheten.

FÖRESKRIFTER FÖR NATURRESERVATET

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Vård och förvaltning skall bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan, bilaga 2.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i mark- ägares och annan sakägares rätt att använda mark- och vattenområden.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det inte tillåtet att:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Uppföra mast, antenn eller liknande.
3. Dra mark- eller luftledning.
4. Bedriva täkt.
5. Spränga, schakta, dika, tippa och fylla ut med massor. Förbudet gäller ej underhåll av befintliga vägar i området.
6. Anordna upplag.
7. Avverka skog, plantera eller så träd, utföra röjningar eller gallringar.
8. Utföra skogsgödsling och använda kemiska preparat och bekämpningsmedel.
9. Ställa upp husvagn/husbil.
10. Anlägga ny väg.
11. Utan tillstånd från Länsstyrelsen driva virke genom reservatet i samband med avverkningar på berörda fastigheter utanför reservatet.

Åtgärder enligt skötselplanen hörande till detta beslut får utföras av naturvårdsförvaltaren eller av den som naturvårdsförvaltaren utser, utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken samt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd gällande förvaltning av reservatet.

Naturvårdsförvaltaren har rätt att:

- Utföra åtgärder enligt skötselplanen hörande till beslutet.
- Märka ut reservatets gränser.
- Sätta upp informationstavlor på platser som anges i bifogad skötselplan.

Naturvårdsförvaltare och förvaltningsuppgifter

- Naturvårdsförvaltare är Västkoststiftelsen. Förvaltningen skall ske i nära samverkan med berörda markägare, Länsstyrelsen och Uddevalla kommun.
- Naturreservatet utmärkes genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen (bilaga 2). Skötselplanen skall ligga till grund för naturreservatets skötsel och skall vid uppkommande behov revideras.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det inte tillåtet att:

1. Tälta eller ställa upp husvagn/husbil.
2. Göra upp eld.
3. Bryta kvistar, plocka blommor, gräva upp växter, samla in lavar, mossor, vedsvampar och insekter.
4. Skada eller ta bort döda träd och vindfällan.
5. Medföra ej kopplad hund.
6. Framföra motorfordon längre än till parkeringsplatsen.
7. Cykla eller rida utanför befintliga grusvägar

Med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken kan Länsstyrelsen i särskilda fall medge dispens från meddelade föreskrifter.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn: Gullmarsberg
Kommun: Uddevalla
Areal: 37 hektar
Fastigheter och ägare: Gullmarsberg 2:1 – Gustafsbergsstiftelsen
Gullmarsberg 2:2 – Maria Charlotta Falk Mäki
Annika Birgitta Falk
Nils Jonas Falk-Bengtsson
Naturvårdsförvaltare: Västkoststiftelsen

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturvärden

Naturreservatet ligger strax söder om Gullmarsbergs säteri, vid Gullmarsvik i Uddevalla kommun. Reservatet består av ett 37 hektar stort lövskogsområde, huvudsakligen bokskog.

Bokskogen vid Gullmarsberg har lång kontinuitet. Det faktum att skogen och omgivande odlingslandskap har tillhört säteriet har präglat landskapet, och troligen gynnat förekomsten av ädellövskog.

Området är ett av Bohusläns största sammanhängande bestånd av bokskog. Skogen består av höga, rakstammiga bokar med mindre inslag av ek, hassel och björk. Till stor del utgörs reservatet av artrik ängsbokskog där fältskiktet domineras av vitsippa och svalört, men här finns även partier med artfattigare hedbokskog. Föryngringen av bok är mycket god. Inom området finns ett antal bäckraviner bevoxna med al.

Reservatet har en mycket rik och intressant flora och hyser ett stort antal hotade arter av såväl kärlväxter och svampar som lavar och mossor. Skogen är en mycket intressant lavlokal, med många rödlistade arter.

Området har även ett rikt fågelliv, och i skogen återfinns ett flertal rödlistade arter. Många fågelarter är krävande i sitt val av biotop, och gynnas av att skogen inte sköts genom produktivt skogsbruk, utan tillåts innehålla mycket död ved. Två arter upptagna i EU:s fågeldirektiv (79/409/EEG) finns inom reservatsområdet; spillkråka och mindre flugsnappare.

För utförligare beskrivning och artlistor, se skötselplanen.

Friluftsliv

Reservatet är ett lättillgängligt utflyktsmål. Skogen ger mycket goda möjligheter för friluftslivsaktiviteter som promenader, strövtåg, picknick, svamp- och bärplockning. Den vackra bokskogen med dess varierande topografi utgör en fin naturupplevelse.

PLANERINGSBAKGRUND

Riksintressen

Naturvårdsverket fattade beslut den 7 februari 2000 om vilka områden som bedöms vara av riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Hela naturreservatet ingår i riksintresseområdet Gullmarsfjorden. Reservatets norra, nordvästra och nordöstra delar berör område av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Enligt miljöbalkens bestämmelser ska ett område av riksintresse för naturvård, friluftsliv eller kulturmiljövård skyddas mot åtgärder som kan medföra påtaglig skada på natur- och kulturmiljön.

Området omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap 4 § miljöbalken.

Kommunal översiktsplan

Enligt kommunens översiktsplan, antagen den 14 maj 1991, ligger reservatet inom område av största regionala intresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. Åtgärder som försämrar områdets karaktär eller minskar dess värde får inte genomföras.

Internationell betydelse

Området som 1976 förklarades som naturreservat av Länsstyrelsen utgör ett av länets föreslagna Natura 2000-områden. Det har av regeringen förklarats som särskilt bevarandeområde enligt Habitatdirektivet (92/43/EEG) och kommer sannolikt att ingå i Natura 2000-nätverket.

Befintliga områdesskydd

Gullmarsbergs naturreservat inrättades den 24 maj 1976 genom beslut av Länsstyrelsen i f d Göteborgs och Bohus län (dnr 11.121-1896-71). Med undantag för utökningen kring parkeringsplatsen i nordlig riktning, och utökningen kring höjden i reservatets västra del, intill vägen, ingick hela området i det dåvarande reservatet. Vid en inventering 1969 utpekades bokskogen vid Gullmarsberg som ett av länets största bestånd av ädellövskog, och som den bokskog i länet med mest utpräglad storbokskaraktär. Skogen bedömdes vara särskilt värdefull ur naturvårdssynpunkt, och ha ett högt värde även som friluftslivs- och rekreationsområde.

Utvidgningen av reservatet i nordlig riktning berör Gullmars naturvårdsområde. Länsstyrelsen i f d Göteborgs och Bohus län beslutade den 21 mars 1983 (dnr 11.1211-203-80) att förklara Gullmarsfjorden med tillhörande stränder som naturvårdsområde.

BEHOV OCH MOTIV FÖR SKYDD

Det genomfördes en inventering av ädellövskogarna i Uddevalla kommun 1987 och i hela f d Göteborgs och Bohus län 1998. Genom den ökade kunskapen och underlaget har Länsstyrelsen funnit att det finns god anledning av se över beslutet för Gullmarsbergs naturreservat från 1976, med tillhörande föreskrifter och skötselplan.

Av skötselplanen som upprättades och fastställdes i samband med Länsstyrelsens beslut om naturreservat 1976 framgår det att skötseln i området skulle sträva efter att låta boken uppnå maximal ålder. Ett par delområden i reservatet bedömdes inte ha förutsättningar för god uppväxt av bok. Dessa områden betraktades som skyddszoner och skulle skötas genom sedvanligt skogsbruk.

Länsstyrelsens uppfattning är att det inte är lämpligt att bedriva skogsbruk inom reservatet. Områden som förut sköttes genom skogsbruk består idag av bestånd med tall och/eller gran med varierande stort inslag av lövträd, såsom ek, bok och björk. Målet är att få äldre bestånd av blandskog med stort inslag av löv. Inom vissa områden kan det bli aktuellt att gallra eller utföra engångsröjning för att gynna förnygringen av lövträd.

I samband med översynen av reservatets föreskrifter och skötsel har Länsstyrelsen funnit anledning att utöka naturreservatet något.

I reservatets västra del har ett område lagts till som består av en höjd bevuxen huvudsakligen med tall, och i sluttningarna växer framför allt lövträd som ek, bok, björk och asp. I sluttningarna finns en del lågor och klappersten. Förut gick reservatsgränsen tvärs över höjden, och endast den östra

sluttningen ingick i reservatet. Genom utvidgningen görs en mer motiverad avgränsning, så att hela höjden med sluttningar hamnar inom reservatet.

Reservatet har även utvidgats öster om parkeringsplatsen. Ett område med planterad granskog har tillfogats reservatet, tillsammans med en ekbevuxen kulle och en bäckravin med lövsumpskog. Granplanteringen var tidigare åker/ängsmark och marken är rik på skalgrus. Området med planterad gran tas med i reservatet dels för att genom avveckling av granplanteringen utöka andelen lövskog, och dels för att området hyser en intressant svampflora med ett flertal kalkgynnade arter. Utvidgningen medför även att den angränsande ekdungen och bäckravinen införlivas i reservatet.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

En översyn av reservatsbeslutet från 1976 med tillhörande föreskrifter och skötselplan har aktualiserats genom ökad kunskap och underlag om områdets värden.

Efter förhandlingar med markägarna har avtal om ersättning upprättats som kompensation för att markägarna inte längre får bedriva skogsbruk inom reservatet. Den utbetalda intrångsersättningen delfinansieras av ett LIFE-projekt.

Förslag till beslut och skötselplan har gått ut på remiss till berörda myndigheter och organisationer, och berörda sakägare har samtidigt förelagts att yttra sig över förslaget. Inkomna remissvar har i allt väsentligt tillstyrkt förslaget. Synpunkter från Naturvårdsverket har i stort sett tillgodosetts.

UPPLYSNINGAR

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge undantag från meddelade föreskrifter. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva detta beslut. Om regeringen har förklarat reservatet som ett särskilt skyddsområde enligt rådets direktiv 79/409/EEG senast ändrat genom kommissionens direktiv 97/49/EG, får beslut om att helt eller delvis upphäva områdesskydd, om dispens från skyddsföreskrifter eller om tillstånd enligt sådana föreskrifter inte meddelas utan regeringens tillåtelse. Detta gäller inte om det är uppenbart att verksamheten inte kommer att orsaka mer än obetydlig skada på områdets naturvärden.

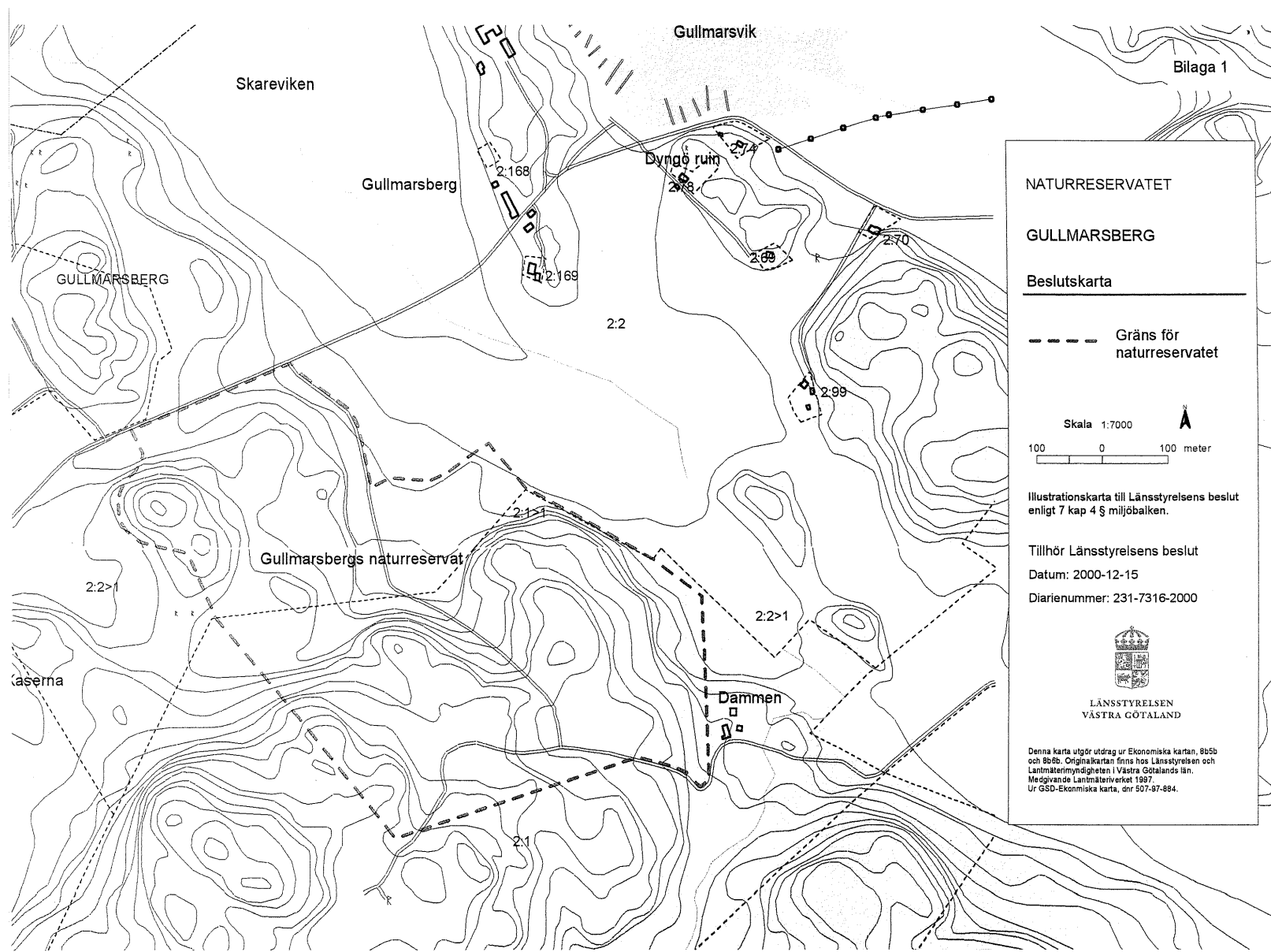
Detta beslut kan överklagas hos regeringen (se bilaga 5)

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat och Jennifer Hood, naturvårds- och fiskeenheten varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även deltagit Sven Swedberg och Bengt Frizell, naturvårds- och fiskeenheten; Erland Josefson, rätts- och veterinärenheten; Bo Åkerström, kulturmiljöenheten; och Margareta Wallin, plan- och bostadsenheten.

Göran Bengtsson

Jennifer Hood

NATURRESERVATET

GULLMARSBERG

Beslutskarta

--- Gräns för naturreservatet

Skala 1:7000
100 0 100 meter

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut enligt 7 kap 4 § miljöbalken.

Tillhör Länsstyrelsens beslut

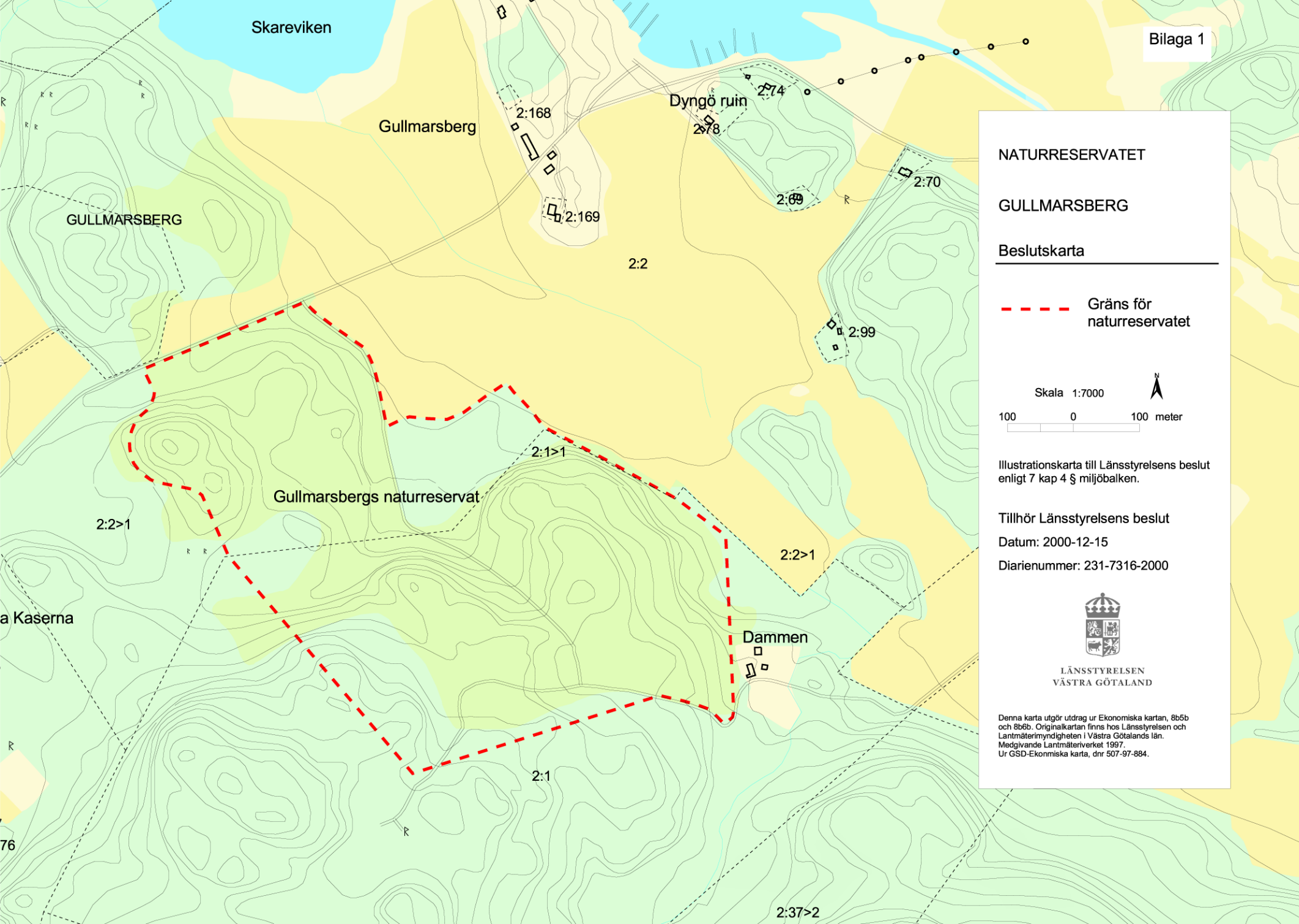
Datum: 2000-12-15

Diarienummer: 231-7316-2000

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

Denna karta utgör utdrag ur Ekonomiska kartan, 8b5b och 8b5c. Originalkartan finns hos Länsstyrelsen och Lantmäterimyndigheten i Västra Götalands län. Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska karta, dnr 507-87-884.

NATURRESERVATET

GULLMARSBERG

Beslutskarta

--- Gräns för naturreservatet

Skala 1:7000

100 0 100 meter

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut enligt 7 kap 4 § miljöbalken.

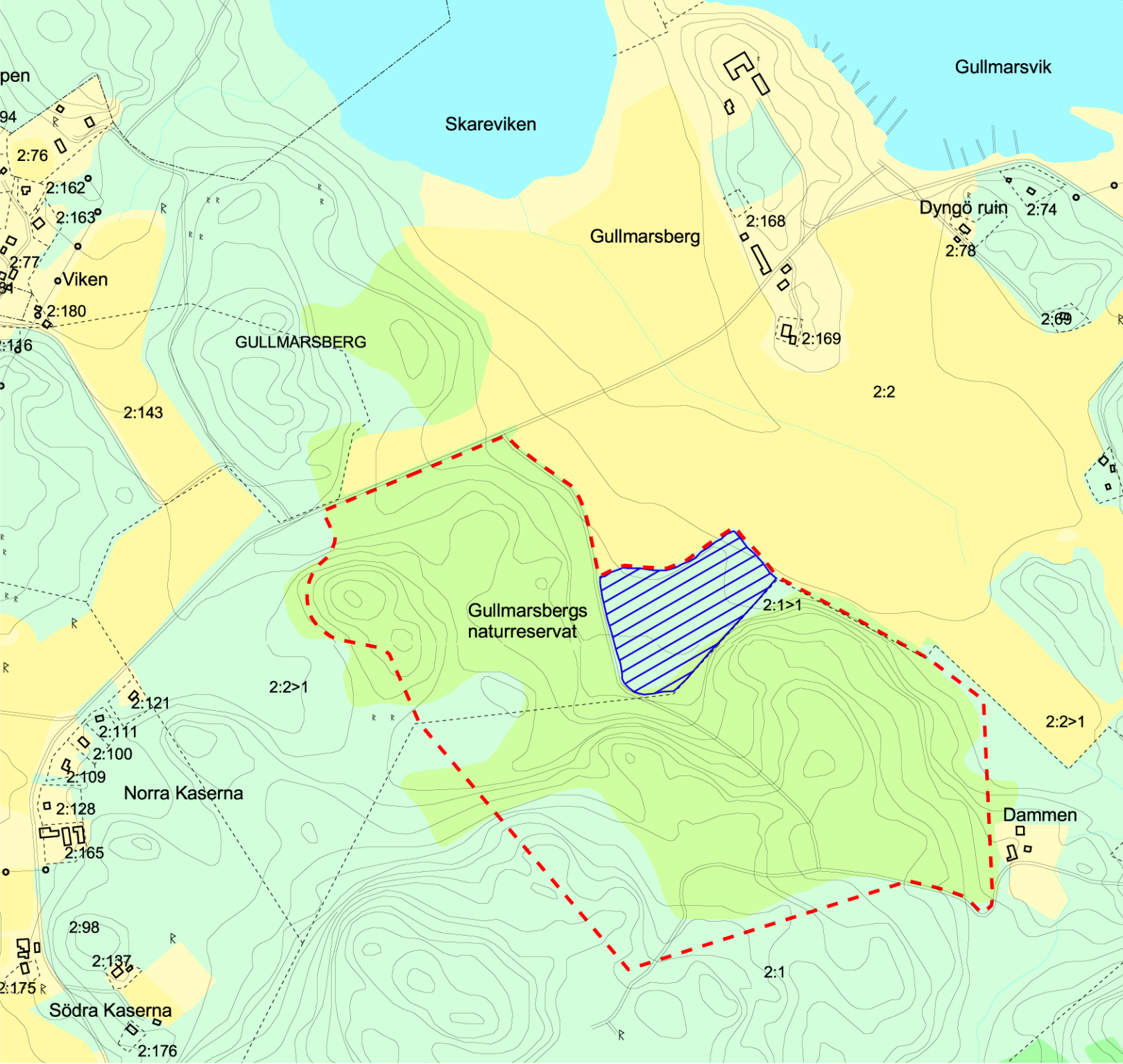
Tillhör Länsstyrelsens beslut

Datum: 2000-12-15

Diarienummer: 231-7316-2000

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

Denna karta utgör utdrag ur Ekonomiska kartan, 8b5b och 8b6b. Originalkartan finns hos Länsstyrelsen och Lantmäterimyndigheten i Västra Götalands län. Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska karta, dnr 507-97-884.

NATURRESERVATET GULLMARSBERG

Del av
**GULLMARN'S
NATURVÅRDSOMRÅDE**
som skall upphävas

--- Gräns för
Gullmarsbergs
naturreservat

 Gräns för del av
Gullmars naturvårds-
område som skall
upphävas
(Gullmars natur-
vårdsområde
beslut 83-03-21,
dnr 11.12111-203-80)

Skala 1:7000
100 0 100 meter

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
enligt 7 kap 4 § miljöbalken.

Tillhör Länsstyrelsens beslut

Datum: 2000-12-15

Diarienummer: 231-7316-2000

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

Denna karta utgår utdrag ur Ekonomiska kartan, 8b5b
och 8b6b. Originalkartan finns hos Länsstyrelsen och
Lantmäterimyndigheten i Västra Götalands län.
Medgivande Lantmäteriverket 1997.
Ur GSD-Ekonomiska kartan, dnr 507-97-884.